

Olimpiya dünyası

www.olimpnews.az
www.olimpiadunyasi.az

Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin qəzeti

Nº50 (1320), 16 - 17 avqust 2017-ci il

Qəzet 2001-ci ildən çıxır.

Milli Olimpiya Komitəsində mətbuat konfransı keçirilib

Avqustun 15-də Milli Olimpiya Komitəsinin (MOK) inzibati binasında Londonda keçirilən atletika üzrə dünya çempionatında Azərbaycan idmançılarının nöticələri ilə bağlı mətbuat konfransı təşkil olundub. Mətbuat konfransında Azərbaycan Atletika Federasiyasının prezidenti Çingiz Hüseynzadə, Federasiyanın vitse-prezidenti Fırat Hüseynov, baş katib Mohorrom Sultanzadə və KİV nümayəndələri iştirak ediblər. Çingiz Hüseynzadə və vələ Azərbaycan idmançılarının Londonda keçirilən dünya çempionatında iştirakı ilə bağlı məlumat verib. O, Londona ölkəmizin 4 idmançısının çıxış etdiyini və nöticələrin uğurlu olduğunu deyib.

(ardı 2-ci səhifədə)

Dünya Taekvondo Federasiyası Olimpiya çökləri üzrə yeni reytinq codvolini açıqlayıb. Tərtib olunan yeni siyahı Azərbaycan idmançıları üçün uğurlu olub. Siyahıda yığmamızın dörd taekvondoçusunun adı yer alıb. Rio-2016 Olimpiyadına Yonuluların qalibi Radik Isayev +80 kq çəki dorocosunda ilk sıradə qorarlaşdır. Onun aktivində 482,93 xal var. Hesabın da 460,96 xal olan dünya çempionumuz

Qeyd edək ki, reytinq xalları Dünya Taekvondo Federasiyasının toşkil etdiyi yarışlarda idmançıların aktivində yılan xallara osason verilir. Taekvondo qaydalarına görə, 2020-ci ildə keçirilecek Tokyo Olimpiadasına qədər reytinq xalları sayesində codvoldo ilk altılıqdə olan idmançılar Olimpiadaya birbaşa vəsiqə qazanacaqlar.

Taekvondoçularımız reytinq cədvəlinin ilk sıralarında

Milad Beiqi Harçeqani (80 kq) do reytinqdə birincidir.

IV İslam Homroyliyi Oyunlarının qalibi Ayxan Tağızadə (68 kq) isə 192,17 reytinq xalı ilə 9-cu pilləddədir. Rio Olimpiyadının bürünc mükafatçısı Patimat Abakarova (49 kq) da 9-cu sıradə yer alıb. Onun aktivində 211,53 xal var.

Şahmatçımız qızıl medal qazandı

Səh. 2

Dünya çempionatına gedəcək heyət açıqlanıb

Açıqlamasında deyib: "Hamımız ölkəmizi təmsil edəcək güloşçılardan yüksək nöticələr gözləyirik. Əhval-ruhiyyə çox yüksəkdir və hər şey qaydasındadır. Dünya çempionatına kim necə hazırlaşıbsa, ondan o cür do notico gözləyirik. Hər bir komandanın azı 2-3 medal gözləyirik. Bu da ümumi komanda hesabında ilk "5-liy" o döşmək üçün şans verir. İnanıram ki, güloşçılormı və moşçılkorpusu bu işin dohəsindən gələcəklər.

AGF-nin vitse-prezidenti, Olimpiya çempionu Namiq Abdullayev do yığmamızın dünya çempionatına böyük ruh yüksəkliyi ilə hazırlanmışdır.

Sorbst güloş üzrə yığmanın baş möşçüsü Firdovsi Umudov gülməyə gələn güloşçılardan cəlb edilmişsindən danışdı və qeyd etdi ki, həyət bundan əvvəl Dağıstanda və Gürcüstanda keçirilən beynəlxalq turnirlərin noticolarino əsəson müyyən edilib. Baş möşçü Azərbaycan pohlevanlarından bu dofta yüksək nöticə gözlədiyinə omin olduğunu deyib.

Qeyd edək ki, dünya çempionatına avqustun 21-26-da keçiriləcək. Programa əsəson, avqustun 21-22-do yunan-Roma, 23-24-do qadın, 25-26-da isə sorbst güloşçılardan qaliblər müyyən olunacaq.

Azərbaycanın güloş üzrə yığma komandaları Fransanın paytaxtı Parisdə keçiriləcək dünya çempionatına hazırlaşır.

Baş möşçü Firdovsi Umudov gülməyə gələn güloşçılardan cəlb edilmişsindən danışdı və qeyd etdi ki, həyət bundan əvvəl Dağıstanda və Gürcüstanda keçirilən beynəlxalq turnirlərin noticolarino əsəson müyyən edilib. Baş möşçü Azərbaycan pohlevanlarından bu dofta yüksək nöticə gözlədiyinə omin olduğunu deyib.

Dünya çempionatına hazırlaşan sorbst və yunan-Roma güloşçılardan ibarət yığmadan yüksək nöticə gözlədiklorini bildirən Elçin Cəfərov jurnalistlər

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN İNKİŞAFINA DÖVLƏT DƏSTƏYİ FONDU

"Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı"

İdmanda qalibiyət əsas olsa da, fiziki sağlamlıq hər şeydən öndədir

Səh. 3

Atletlərimizi Avropa çempionatı gözləyir

"Gəncə Marafonu-2017" gələn ay keçiriləcək

Karateçilərimiz Urmiyadan 13 medalla qayıdıblar

Voleybolçularımız növbəti oyunda qalib gəliblər

Çempionatda 10 komanda mübarizə aparacaq

Səh. 2

Olimpiyzm

Qarşılıqlı anlaşma imzalanacaq

taxtı Limada keçiriləcək BOK-un 131-ci sessiyasında imzalanması planlaşdırılır.

Qeyd edək ki, Los-Anceles 1932-ci və 1984-cü ilərdən sonra tarixdə üçüncü dəfə Yay Olimpiya Oyunlarının ev sahibi olacaq. Sonuncu dəfə ABŞ-da 1996-ci il Atlanta Yay və 2002-ci ildə isə Salt Leyk Siti Qiş Olimpiya Oyunları keçirilib.

Anlaşmaya əsasən, BOK qarşısındaki 11 il orzində Los-Anceles 2028 Taekvondo Komitəsinə uşaq və gənclərlə bağlı idman programını maliyyələşdirmək üçün 1,8 milyard dollar vəsait ayıracıq. Yekun qarar üçün BOK, Los-Anceles və Olimpiada-2024-ə ev sahibliyi edəcək Fransanın paytaxtı Paris arasında təctəroflu müqavilənin ratifikasiya olunması lazım gəlir. Qarşılıqlı anlaşmanın sentyabrın 13-də Perunun pay-

Paris yeganə namizəddir

Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi (BOK) boyan edib ki, ABŞ-in Los-Anceles şəhəri 2028-ci ildə keçiriləcək yay Olimpiya və Paralimpiya Oyunlarına ev sahibliyi etmək üçün namizədliliyini rosmon təsdiqləyib. Beləliklə, Fransanın Paris şəhəri Olimpiada-2024 uğrunda yeganə namizəddir.

"Los-Anceles tayms" noşrının yazdırılmışına görə, Los-Anceles Olimpiyadının bütçəsi 5,3 milyard dollar höcmində qiymətləndirilir. Taekvondocular bu möbləğin 60 faizinin sponsor müqavilələrindən və biletlərin satışından əldə olunacağı qənaatindədirler.

BOK İcraiyyə Komitəsinə yeni üzvlər qəbul ediləcək

Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin (BOK) İcraiyyə Komitəsinə qurumun Limada (Peru) keçiriləcək 131-ci sessiyasında 9 yeni üzvün qəbul edilməsi gözlənilir. Bu barədə BOK-un rosəsi saatında xəbor verilir.

Təklif olunan 9 üzvdən 5-i Palau, Çexiya, Norveç, Tailand və Dominikan ölkələrini təmsil edir. Onlardan ikisi kişi, 3-ü isə qadınlardır. Həmin şəxslərin namizədliliyi "Olimpiya gündəliyi-2020" programına müvafiq olaraq BOK-un Seçki Komissiyasının rəhbəri, Böyük Bri-

tanya şahzadəsi Anna totofindən verilir. Qalan 4 namizəd Cili və Oman milli Olimpiya komitələrinin təmsilcisi, eləcə də Beynəlxalq Avarçəkəmə İdmanı Federasiyasının prezidenti fransız Jan-Kristof Rollan və Beynəlxalq Atçılıq İdmanı Federasiyasının prezidenti belçikalı İñqmar de Vosdur.

Məlumat üçün bildirək ki, BOK İcraiyyə Komitəsinə üzvlüyə namizədlərinin verilməsi məsəlesi Yay Olimpiya İdman Növbəti Assosiasiyası (ASOİF) və Milli Olimpiya Komitələri Assosiasiyası (ANOC) ilə razılaşdırılıb.

BOK-un 1996-ci ildən Conubi Koreyadən olan üzvü Li Qon Hi sohbetində problem olduğunu üçün üzvlərdən könlüllü olaraq imtina edib.

INTERNATIONAL
OLYMPIC
COMMITTEE

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN İNKİŞAFINA DÖVLƏT DƏSTƏYİ FONDU

“Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı”

Idman insanların sağlam şökildə böyüməsində, cəmiyyətə faydalı bir fərd kimi yetişməsində müstəsna rol oynayır. Ona görədə uşaqların kiçik yaşdan idman növü seçmələrinə valideynlər diqqətlə yanaşmalıdır. İlk olaraq, onlar ölkəyə layiqli vətəndaş yetişdirmək barədə düşünməli, uşaqlarının gələcəyini parlaq görmək üçün uşaqlarını kiçik yaşda bir qədər əyləncəli idman növləri ilə məşğul olmağa yönəltməyə çalışmalıdır. Təbii ki, idmanın istənilən növü ilə məşğul olmaq insan sağlamlığına müsbət təsir göstərir. İdman insana kifayət qədər xeyir verir, onu gümrəh saxlayır, qamətin düzgün formalışmasına təsir edir və bir çox xəstəliklərin yaranmasının qarşısını alır. İstor həkim, istərsə də məşqçi rəyinə nəzər yetirsək, idmanın insan həyatında nə qədər əhəmiyyətli rol oynadığını görərik. Bütün idman növlərinin sağlamlığa xeyirli olduğunu nəzərə alsaq, ortaya maraqlı nüans çıxır: məşğul olmaq üçün idman növü seçərkən nəyə diqqət yetirməliyik, hansı yaşda hansı idman növü ilə məşğul olmaq daha faydalıdır və zədələrdən necə qorunmaq lazımdır? Bu suallara cavab almaq üçün həkim-fizioterapevt, reabilitoloq Mətanət Həsənova ilə görüşdük. Azərbaycan Tibb Universitetinin müalicə-poflaktika fakültəsində ali təhsil alan Mətanət xanım müxtəlif vaxtlarda özəl və dövlət tibb müəsələrində həkim terapevt kimi fəaliyyət göstərib. 2009-cu ildən əmək fəaliyyətinə başlayan həmsəhbətim bir müddət Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə yaranan Kürdəxanı Sağlamlıq Mərkəzində çalışıb. Sonradan Re-

ha-med Germany & Azərbaycan klinikasında, Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının (ADBTİA) tibb məntəqəsinin müdürü vəzifəsini daşıyıb. Hazırda Respublika Müalicəvi Diaqnostika Mərkəzində həkim-fizioterapevt kimi fəaliyyət göstərən Mətanət xanım həmçinin ADBTİA-nın idman tibbi və reabilitasiya sahəsində təşkil etdiyi müəyyən layihələrdə məsləhətçi-həkim kimi iştirak edir.

Müsahibimizle sohbətimiz əvvəlcə bu ilin mart ayında Monakoda “İdmanda travma və xəstəliklərin profilaktikası” mövzusunda keçirilmiş konqres barəsində oldu. Konqresin yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu deyən Mətanət Həsənova tədbirdə 99 ölkəni təmsil edən nümayəndənin iştirak etdiyini bildirdi.

“Milli Olimpiya Komitəsinin təşəbbüsü ilə mən Monakoda keçirilən konqresdə iştirak etdim. Bu konqresin mövzusu “İdmanda travma və xəstəliklərin profilaktikası” idi. Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının tibb məntəqəsi profilaktik işlərlə birbaşa məşğul olduğuna görə, bu məsuliyyət birbaşa mənim üzərimə düşdü. Akademiya rəhbərliyi belə qərara gəldi ki, bu konqresdə mən iştirak edim. Bu konqresi Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi təşkil etmişdi. “İdmanda travma və xəstəliklərin profilaktikası” mövzusunda konqres sayca beşinci idi. Qeyd edim ki, ilk üç konqres Norveçin Oslo şəhərində təşkil edilmişdi. Üç ildən bir keçirilən tədbir maraqla qarşılandı. 122 spiker üç gün ərzində mühazırələr oxudu. “Qrimaldi Forum” məkanında keçirilən konqresin açılış və bağlanış mərasimində Monako knyazı iştirak edirdi. Bildiyiniz kimi, idmançılar tez-tez zədələrə məruz qalırlar. Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi belə halların qarşısını almaq üçün, müxtəlif profilaktik tədbirlər keçirir. Monakoda təşkil olunan konqres idmançılarda yaranan zədələrin qarşısının necə alınması və beynəlxalq səviyyədə araşdırmlardan, müəyyən elmi yanaşmalardan bəhs edirdi. Konqresdə çox aktual məsələlər müzakirə olundu. Tədbirdə dünyanın tibb və idman sahəsində öz sözünü demiş çox təcrübəli mütəxəssislər iştirak edirdilər. Həmin mütəxəssislər öz biliklərini bizimlə bölüşdülər. Bir çox problemlər həmin tədbirdə müzakirə olundu. Ən çox müzakirə olunan mövzular diz oynağında, ön çapraz bağında və pəncə, bud-çanaq oynağında rast gəlinən zədələr idi. Bundan əlavə zədənin yaranması biomehanika mövzusunda bir çox müzakirələr aparıldı. Qeyd edim ki, bu zədələrə əsasən komanda idman növlərində rast gəlinir. Bu zədəyə tez-tez məruz qalan idmançılar arasında əsasən futbolçuları qeyd etmək olar. Bundan əlavə idmançı orqanizmində su və duz mübadiləsinin normada necə saxlanması möv-

İdmando qalibiyət əsas olsa da, fiziki sağlamlıq hər şeydən öndədir

zusunda müzakirələr oldu. Maraqlı mövzularlardan biri Böyük Britaniyanın UCL Universitetinin təqdim etdiyi ağız boşluğu xəstəliklərinin idmançı orqanizminə təsirindən və onun qarşısının alınması üçün aparılan tövbirlər haqqında oldu. Qeyd edim ki, məhz bu universitet ilə ADBTİA arasında idman tibbi və reabilitasiya kafedrasının yaranması işə əlaqədar iş birliyinə başlanılıb. Konqresə alınan məlumat və materiallarla tanıtım məsəsi ilə ADBTİA-nın professor-müəllim heyətinin iştirakı ilə konfrans keçirildi. Orada Milli Olimpiya Komitəsinin nümayəndələri, ADBTİA-nın elm və təhsil üzrə prorektoru, məşqçilər və müəllimlər iştirak edirdilər. İştirakçıları Monako konqresi barədə məlumat verdim. Sonra isə tələbələr arasında konfrans keçirdik. Tələbələrlə aparılan tödbirdə əsasən məşq prosesinin düzgün aparılması, məşq planının hansı mərhələlərdən təşkil olunması və zədələrin yaranmaması üçün hansı məqamlara diqqət etmək lazımlığı olduğu barədə danışıldı”, - deyə Mətanət xanım bildirdi.

İstonilən proflaktik tədbirlərin görlülməsinə baxmayaraq zədələrdən həta ən ehtiyatlı və diqqətli idmançı da siğortalanmayıb. Təbii ki, idmançı üçün arzuolunmaz hal hesab olunan zədələr onu karyerasına da tösisiz ötüşmür. Təcrübə həkim söhbətimiz zamanı zədələrdən qorumağın yolları barsında danişdi: "Mənim işi əsasən idmançılarla olur. Buna görə də onları məşq zamanı hansı vacib məqamlara fik vermələrini qeyd edir və məsləhətlərimi verirəm. Bunların arasında tennis, futbol, ginnastika idman növləri ilə məşğul olan peşkar idmançılar var. Bildiyiniz kimi, futbolçularda daha çox zədələr olur. Peşəkar idmada zədə qaçılmazdır. Fiziki cəhətdən nə qədər güclü olsan belə, hər hansı hərəkətə

yoldur. Qeyd edim ki, yuxu rejimi bütün insanlar, xüsusilə idmançı üçün çox əhəmiyyətliyidir. Hər bir idmançı yuxu rejiminə diqqət etməlidir. Bildiyiniz kimi, idmançılar yaşlışlar və təlim-məşq toplantıları ilə əlaqədar olaraq tez-tez məkan dəyişirlər. Belə olaraq halda isə onlarda yuxu rejimi pozula bilər. Yuxu rejminin pozulması noticəyə təsirsizdir. Qeyd edim ki, axşam saat 10-dan gecə saat 2-3-ə qədər organizmədə müəvvəd

gün hansı idman növü ilə məşğul olması dəqiqləşdirilir".

Hansı idman növləri insan
orqanizmi üçün faydalıdır?

Aparılan araştırmalar gösterir ki, üzgüçülük, aerobika ve stolüstü tennis insan sağlığı için ən xeyirli idman növləridir. Futbol ve boks öz faydalılığına görə, bu idman növlərindən geri qalır. İdmanın hansı növlərinin

masıdır. Uşaqın fiziki yüklenməsinin qarşısını almaq üçün onun yaşı da mütləq nəzərə alınmalıdır. Mütəxəssislər hesab edirlər ki, 7-10 yaş arası uşaqlar gimnastika, üzgüçülük, futbol, basketbol, voleybol, həndbol, velosiped və tennis kimi idman növləri ilə məşğul ola bilərlər. 10 yaşıdan sonra isə uşaqları güc tələb edən növlərə cəlb etmək mümkündür. Qeyd edək ki, araşdırımlara əsasən, uşaqın 14 yaşıdan əvvəl boks, güləş və karate ilə məşğul olması başlaması düzgün deyil.

Çünkü sümük inkişafı hələ tamamlanmamış bədənə ağırlıq salan bu idman növü bədən üçün zorərli ola bilər. Uşaq peşəkar futbola 10 yaşından başlamalıdır. 10 yaşından əvvəl isə hazırlıq mərhələsi keçməlidir. Bundan sonra məşqlər, oyun strukturu, texnikası yeri-nə yetirilməlidir.

“Valideynlər uşaqlarını idman bölmələrinə yazdırarkən uşağın istəyini və onun fizilogiyasını nəzərə almalıdır. Hazırda bir çox valideyn əksər hallarda övladlarını güləş, cüdo, boks bölmələrinə yazardır. Bu idman növlərində müəyyən uğurların əldə olunması belə bir tendensiyaya səbəb olub. Azərbaycan idmançıları başqa idman növlərində də kifayət qədər uğurlar qazanıblar. Bu baxımdan, uşaqların digər növlərə cəlb olunmasını onların uğursuzluğu kimi qiymətləndirmək düzgün deyil. Valideynlərə məsləhətim odur ki, uşaqlarının təkcə medal qazanacağına düşünməsinlər. İdmanda qalibiyət əsas olsa da, fiziki sağlamlıq hər şeydən öndədir”, - deyə Mətanət Həsənova bildirdi.

Düzung qidalanma
ağurların bir hissəsini
təskil edir

İdmanın zədə problemlərindən danışsaq da, onun xeyirli tərəflərini nəzərə almamaq mümkün deyil. Məşqlərə düzgün yanaşdıqda idmanın qan dövranına, əzələlərə, onurğa süttünə və ümumi inkişafa müsbət təsir etdiyini görərik. İdmanla hər bir şəxs, hotta fizi ki qüsurlu insanlar da məşğul ola bilirlər. Paralimpiyaçıları buna misal göstərmək olar. Düzdür, həmin idmançıların sağlamlıqlarında müəyyən problemlər var. Onlar həkim nəzarətindən keçir və müsbət rəy verildikdən sonra idmanla məşğul olurlar. Ölkəmizdə ayrı-ayrı idman növləri ilə məşğul olaraq yüksək nəticələr qazanan paralimpiyaçılar kifayət qədərdir. Əlbəttə ki, onların əzmkarlığı, iradəsi uğurların əldə olunmasında müstəsna rol oynayır. İdmanda qida məsələsi də çox önəmlidir. Düzgün qidalanma uğurların bir hissəsini təşkil edir. Qidalanma prosesinin nəzarət altında keçirilməsi vacibdir. Təcrübəli mütxəssis Mətanət Həsənovanın fikrincə, bu məsoləyə biganə yanaşmaq olmaz. “İdmançılar vitaminlərdən, müəyyən minerallardan istifadə etməlidirlər. Peşəkar idmançılar isə müəyyən proteinlər və qida əlavələrindən istifadə edə bilirlər. Bundan başqa, idmançıların ət məhsulları, tərəvəzlər və çörəzlərdən istifadə etmələri məqsədəyindur. Təbii ki, bu qidalar həkim və dietoloq məsləhəti ilə qəbul olunmalıdır. Belə deşək, idmançılar yemək məsələlərinə ciddi fikir verməlidirlər. Məşq zamanı suyun qəbulu prosesi də idmançı üçün vacibdir. Bu məsələ Monakoda keçirilən konqresdə də bir daha öz təsdiqini tapdı. İdmançı məşq zamanı suyun qəbulunu düzgün şəkildə həyata keçirməlidir. Orqanizmin susuz qalması nəticəsində müəyyən fəsadalar yaranır. Maddələr mübadiləsi zəifləyir, ağız boşluğununda quruma prosesi başlayır. Bu da ağız boşüğündə müəyyən xəstəliklərin yaranmasına təsir edir”, - deyə Mətanət Həsənova əlavə etdi.

Təcrübəli mütxəssislə söhbət zamanı bir daha əmin olduq ki, idmanda zədələrdən qorunmaq bir nəfərin yox, bir komandanın işidir. Komandanın düzgün qurduğu məşq, müalicə və profilaktika planı idmançıların uğuruna bir həsa təsir edir.

Azar Ollizada

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə can edilir.

